

WAAGSTRAAT

g e w o g e

**RESULTATEN
PUBLIEKSENQUETE
WAAGSTRAAT**

december 1991

RESULTATEN

PUBLIEKSENQUETE

WAAGSTRAAT

Gemeente Groningen
Projektgroep Waagstraat

17 december 1991

1. INLEIDING

In het kader van de "open planprocedure Waagstraat" is de Groninger bevolking in de gelegenheid gesteld om haar mening kenbaar te maken omtrent vier ontwerpen voor het gebied achter het oude stadhuis - de locatie Waagstraat - en de bijbehorende inrichtingsvoorstellen voor de gehele openbare ruimte van de Grote Markt: de plannen van Jo Coenen, Gunnar Daan, Adolfo Natalini en Koen van Velsen. Die mening kon kenbaar gemaakt worden via een speciaal enquêteformulier, afgedrukt op de achterzijde van de in de gemeente Groningen huis-aan-huis verspreide informatiekraant over de vier plannen. Tevens was in dezelfde periode in het Centrum voor Architectuur en Stedebouw een tentoonstelling over de ontwerpen ingericht. Deze is door ruim 4000 mensen bezocht.

Van de gelegenheid, om een enquête in te vullen is op grote schaal gebruik gemaakt. Overwegend door stad-Groningers, maar ook door mensen uit de regio, en zelfs door mensen uit overig Nederland en uit het buitenland, die op de een of andere wijze op de hoogte waren gekomen van de plannen voor de Waagstraat. In totaal zijn, er binnen de aangegeven termijn, 5875 enquêteformulieren binnengekomen. Een anonieme computeruitdraai hiervan zal te zijner tijd apart worden bijgevoegd bij de besluitvormingsstukken met betrekking tot het 'Waagstraatproject'.

De inzendings-/inleveringstermijn liep van 1 november 1991 tot aan het eind van de maand november 1991, waarbij de reacties die verzonden zijn in het weekend van 30 november en 1 december nog meegenomen zijn in de respons.

In paragraaf 2 van deze rapportage zullen eerst de belangrijkste kwantitatieve resultaten van de publieksenquête worden weergegeven en van een korte toelichting worden voorzien. Van de gelegenheid om een aangegeven voorkeur toe te lichten, of om nog andere opmerkingen op het enquêteformulier aan te geven, is eveneens breed gebruik gemaakt.

In paragraaf 3 van deze rapportage zal een voorlopige indruk worden gegeven van de meest voorkomende opmerkingen en reacties bij de plannen en bij de gevolgde procedure.

Tenslotte zijn er buiten de publieksenquête om nog enkele schriftelijke reacties op de plannen binnengekomen. Deze zullen bij de besluitvorming ter inzage worden gelegd.

2. KWANTITATIEVE UITKOMSTEN PUBLIEKSENQUETE

De opbouw van deze paragraaf is als volgt. In paragraaf 2.1. zullen eerst enkele algemene kenmerken met betrekking tot het gehele bestand van respondenten de revue passeren (leeftijd, herkomst), alsmede de beantwoording van de vraag of men voldoende informatie heeft gekregen om de plannen te kunnen beoordelen. Vervolgens zal in paragraaf 2.2. de beoordeling van de plannen vanuit het gehele bestand aan respondenten worden weergegeven. Tenslotte zullen in paragraaf 2.3. enkele bijzonderheden per aangegeven voorkeur worden vermeld.

2.1. Algemeen

De leeftijdsopbouw van het gehele bestand aan respondenten is in tabel 1 weergegeven, met daarbij ter vergelijking de leeftijdsopbouw van de bevolking van de gemeente Groningen per 01-01-1991.

Om bij de vergelijking tussen beide leeftijdsopbouwen geen vertekening in het beeld te krijgen, is bij de berekening van de procentuele verdelingen in beide gevallen de leeftijdsgroep tot 15 jaar weggelaten; uit die leeftijdsgroep is er weinig respons gekomen.

Tabel 1

Leeftijdsgroep	Publieksenquête absoluut	Waagstraat %	Gemeente Groningen absoluut	%
(tot 15 jaar)	(72)		(21.738)	--
15 - 20 jaar	226	4,0	11.221	7,6
20 - 30 jaar	1.675	29,5	45.981	31,3
30 - 45 jaar	2.035	35,9	38.969	26,5
45 - 65 jaar	1.207	21,3	27.668	18,8
65 - 80 jaar	467	8,2	17.494	11,9
80 jaar e.o.	62	1,1	5.617	3,3
Subtotaal	5.672	100,0	146.950	100,0
incl. 0 - 15 jaar	(5.744)		(168.688)	
Geen antwoord	131			
Totaal	5.875			

De leeftijdsgroep 15 - 30 jaar is ten opzichte van de bevolkingsopbouw in de gemeente Groningen ondervertegenwoordigd in het bestand van de publieksenquete Waagstraat. De leeftijdsgroep 30 - 65 jaar is daarentegen oververtegenwoordigd, waaronder een sterke oververtegenwoordiging in de leeftijdsgroep 30 - 45 jaar. De oudere leeftijdsgroepen zijn weer ondervertegenwoordigd.

De herkomst van het gehele bestand aan respondenten is in tabel 2 weergegeven, waarbij alle herkomstplaatsen buiten de gemeente Groningen zijn samengevoegd tot twee categorieën: Haren en elders.

Tabel 2

Herkomst	Absoluut	%
Gemeente Groningen	5.303	90,6
Gemeente Haren	206	3,6
Elders	336	5,8
Subtotaal	5.875	100,0
Geen antwoord	--	
Totaal	5.875	

Het overgrote deel van de respondenten is afkomstig uit de gemeente Groningen. Bij de overige respondenten is alleen de gemeente Haren aanwijsbaar als herkomstgebied van enige omvang. Bijna 6% van de respondenten is afkomstig uit overig Nederland, met name de provincie Groningen.

In tabel 3 is de beantwoording weergegeven van enquête vraag 2: "Vindt u dat u voldoende informatie heeft gekregen om de plannen te kunnen beoordelen?"

Tabel 3

Mening	Absoluut	%
Voldoende	5.007	87,9
Onvoldoende	370	6,5
Geen mening	318	5,6
Subtotaal	5.695	100,0
Geen antwoord	180	
Totaal	5.875	

Het overgrote deel van respondenten is van mening dat ze voldoende informatie (via de informatiekraant, via de expositie, dan wel via de media) heeft gekregen om een oordeel over de plannen te kunnen geven. Een klein deel vond de informatievoorziening onvoldoende, een klein deel kon of wilde geen mening geven op deze vraag.

2.2. Beoordeling van de plannen

In tabel 4 wordt de verdeling van de gegeven voorkeuren over de plannen weergegeven, vanuit het gehele bestand aan respondenten.

Tabel 4

Voorkeur	Absoluut	%
Geen	90	1,5
Coenen	140	2,4
Daan	532	9,1
Natalini	4.912	83,6
Van Velsen	172	2,9
Combinatie	29	0,5
Subtotaal	5.875	100,0
Geen antwoord	--	
Totaal	5.875	

Het overgrote deel van de respondenten geeft de voorkeur aan het plan Natalini. Een kleine groep geeft de voorkeur aan het plan Daan. Aan de plannen van Coenen en Van Velsen wordt in beide gevallen door zeer weinigen de voorkeur gegeven. Tenslotte wordt door enkele respondenten een combinatie van voorkeuren aangegeven.

In tabel 5 (zie volgende bladzijde) wordt de verdeling van de waarderingcijfers per plan weergegeven, vanuit het gehele bestand aan respondenten.

Bij het plan Coenen ligt het zwaartepunt van de cijferwaardering bij de range 3 t/m 6. Bij het plan Daan ligt het zwaartepunt van de cijferwaardering bij de range 4 t/m 7. Bij het plan Natalini ligt het zwaartepunt van de cijferwaardering in de range 8 t/m 10. Bij het plan Van Velsen ligt het zwaartepunt van de cijferwaardering bij de range 1 t/m 5.

Tabel 5

Cijfer	Coenen			Daan			Natalini			Van Velsen		
	Abs.	%	Cum.	Abs.	%	Cum.	Abs.	%	Cum.	Abs.	%	Cum.
0	61	1,2	1,2	61	1,2	1,2	17	0,3	0,3	110	2,2	2,2
1	723	14,3	15,5	452	8,9	10,1	46	0,8	1,1	1.221	24,1	26,7
2	453	9,0	24,5	323	6,3	16,4	22	0,4	1,5	531	10,5	36,8
3	541	10,7	35,2	403	7,9	24,3	29	0,5	2,0	641	12,7	49,5
4	853	16,9	52,2	606	11,9	36,2	76	1,4	3,4	848	16,8	66,2
5	964	19,1	71,3	861	16,9	53,1	107	1,9	5,3	686	13,6	79,8
6	848	16,8	88,1	930	18,3	71,4	212	3,8	9,0	514	10,2	89,9
7	402	8,0	96,1	704	13,8	85,2	542	9,6	18,7	277	5,5	95,4
8	145	2,9	98,9	449	8,8	94,0	1.618	28,7	47,4	145	2,9	98,3
9	36	0,7	99,6	195	3,8	97,9	1.610	28,6	76,1	54	1,1	99,3
10	18	0,4	100,0	105	2,1	100,0	1.346	23,9	100,0	33	0,7	100,0
Tussen- liggend	--	--		5	0,0		4	0,0		--	--	
Sub- totaal	5.044	100,0		5.094	100,0		5.629	100,0		5.060	100,0	
Geen antwoord	831			781			246			815		
Totaal	5.875			5.875			5.875			5.875		

Uit de cumulatieve percentages komt eenzelfde beeld naar voren, met veruit de hoogste waarderingscijfers voor het plan Natalini, aanmerkelijk lagere cijfers voor het plan Daan, weer wat lagere cijfers voor het plan Coenen, en de laagste waarderingscijfers voor het plan Van Velsen.

In tabel 6 wordt het gemiddelde waarderingscijfer per plan weergegeven, vanuit het gehele bestand aan respondenten.

Tabel 6

	Coenen	Daan	Natalini	Van Velsen
Gemiddelde cijfer	4,2	5,1	8,4	3,6
Standaard afwijking	2,1	2,3	1,9	2,2
Op aantal	5.044	5.094	5.629	5.060

De gemiddelde cijferwaardering per plan vanuit alle respondenten die aan dat plan een cijferwaardering hebben gegeven, illustreert het uit tabel 5 naar voren komende beeld nadrukkelijk. Voor het plan Natalini ligt die waardering verreweg het hoogst, voor het plan Van Velsen het laagst. De plannen Coenen en Daan nemen een tussenpositie in, waarbij de gemiddelde waardering voor het plan Daan duidelijk hoger is dan voor het plan Coenen. De spreiding in de gegeven waarderingscijfers - afleesbaar uit de aangegeven standaardafwijking - is bij het plan Natalini het kleinst, bij het plan Daan het grootst. In dit opzicht nemen de plannen Coenen en Van Velsen een tussenpositie in.

2.3. Enkele bijzonderheden per voorkeur

In tabel 7 wordt de gemiddelde waardering per plan van diegenen die daar de voorkeur aan hebben gegeven, weergegeven.

Tabel 7

	Coenen	Daan	Natalini	Van Velsen
Gemiddelde cijfer bij 'eigen' voorkeur	8,2	8,5	8,8	8,5

Uit deze tabel komt naar voren dat de "eigen" waardering voor het plan Natalini het hoogst is, gevolgd door een iets lagere "eigen" waardering voor de plannen Daan en Van Velsen. De "eigen" waardering voor het plan Coenen ligt het laagst.

In tabel 8 wordt tenslotte per plan de gemiddelde leeftijd weergegeven van diegenen die daaraan hun voorkeur hebben gegeven.

Tabel 8

	Totale bestand	Voorkeur voor:			
		Coenen	Daan	Natalini	Van Velsen
Gemiddelde leeftijd	38,8	39,0	37,1	38,8	40,9
Standaardafwijking	16,1	17,8	15,5	15,8	20,6
Aantal	5.744	133	525	4.811	168
waaronder					
geen voorkeur	81			5.637	
combinatie	26				

(N.B. 131 x geen leeftijd vermeld)

De gemiddelde leeftijd van diegenen die een voorkeur voor het plan Natalini hebben aangegeven, komt vanwege het grote aandeel van deze voorkeur overeen met de gemiddelde leeftijd van het gehele bestand aan respondenten. De gemiddelde leeftijd van diegenen die de voorkeur hebben gegeven aan het plan Coenen, ligt op vrijwel hetzelfde niveau. De gemiddelde leeftijd van diegenen die de voorkeur hebben gegeven aan het plan Daan, ligt duidelijk het laagst (significant lager dan het gemiddelde). De gemiddelde leeftijd van diegenen die de voorkeur hebben gegeven aan het plan Van Velsen, ligt duidelijk het hoogst (significant hoger dan het gemiddelde).

3. VOORLOPIGE INDRUK VAN PUBLIEKSREACTIES

Wie begint aan doorlezen van de computeruitdraai van alle verkorte opmerkingen, gemaakt de enquêteformulieren Waagstraat, valt meteen één ding op: de meeste inzenders hebben niet simpel en alleen gereageerd door het aangeven van een voorkeur en een cijfer. Er zijn bijna altijd toelichtingen bijgeschreven, soms zeer uitvoerige. Gezamenlijk hebben 5875 inwoners een lijvig boekwerk geproduceerd. Wanneer - in navolging van één van onze romanschrijvers - iemand dit boekwerk voor de radio zou voordragen, zijn hier ongetwijfeld enkele dagen zendtijd voor nodig.

Wanneer alle reacties zijn doorgenomen voegt zich een tweede indruk aan deze eerste toe: de inzenders hebben met grote betrokkenheid, enthousiasme en zorgvuldigheid gebruik gemaakt van de mogelijkheid om hun mening over de vier Waagstraatplannen kenbaar te maken.

Wanneer het collectief gemaakte boek van reacties een naam zou moeten krijgen, zou "Hart voor de (binnen)stad" hiervoor een zeer passende titel zijn.

Het is onmogelijk om in de korte tijd die beschikbaar is alle reacties precies gekwantificeerd per categorie opmerkingen weer te geven. Wat hier in deze voorlopige indruk wordt beoogd, is de hoofdlijnen weer te geven.

Dat zal in vijf paragrafen gebeuren. Per plan zal aangegeven worden, wat de voornaamste redenen waren om voor dit plan te zijn. Ook de meest gemaakte negatieve opmerkingen worden samengevat, waarbij ook verbeteringssuggesties worden aangegeven. Het spreekt vanzelf, dat bij plannen waar meer opmerkingen over gemaakt zijn de tekst ook langer is. In de vijfde paragraaf worden de overige opmerkingen verwoord, deze gaan onder meer over de gevolgde procedure.

3.1. Het plan Coenen

A. Argumenten voor het plan Coenen

De belangrijkste en meest genoemde reden om voor het plan Coenen te zijn is het in stand blijven van het nieuwe stadhuis. Dit is op zich een prima gebouw. En deze oplossing is milieuvriendelijk (minder sloopafval). Er vindt geen kapitaalvernietiging plaats.

Verdere argumenten, die vaak genoemd worden, zijn:

- het is een moderne oplossing
- het is verfrissend
- het heeft allure
- het is niet te vol gebouwd
- Goudkantoor blijft zichtbaar

Een aantal letterlijke reacties:

"Spannend, opname van bestaand "nieuwe stadhuis" komt zeer overtuigend over. Een bewuste keus om te proberen Vegters jaren 50-visie op te nemen".

"Maakt iets nieuws rondom een in het verleden gemaakte fout (gebouw Vegter is er destijds tegen de wil van de bevolking doorgedrukt)".

"Belachelijk om een prima gebouw af te breken, alleen om het te vervangen".

"Geeft naast veel openheid, door de forumgedachte ook in zekere zin een gezellige beslotenheid".

B. Negatieve kanttekeningen en suggesties bij het plan Coenen

Kort volgen hier de meest voorkomende negatieve opmerkingen over het plan Coenen:

- koud, kil, ongezellig
- te massaal en modernistisch
- rommelig
- te veel glas en staalconstructie
- lelijk
- verbetert huidige situatie niet

Een enkeling suggereert het glazen dak weg te laten.

Dit lost ook het schoonmaakprobleem (duiven!) van dit onderdeel van het plan op.

3.2. Het plan Daan

A. Argumenten voor het plan Daan

Bij het plan Daan springt er niet één argument echt uit.

De volgende redenen worden het meest genoemd:

- er ontstaat een besloten en intiem binnenplein met een gezellig karakter
- het plan heeft allure, is spraakmakend, is een trekpleister, heeft uitstraling
- eigentijds uniek plan, gedurfd
- speciale effecten zijn spannend: het hellende dak en de hellende gevels, speelse doorkijkjes
- mooie combinatie oud en nieuw, uitgebalanceerd
- het Goudkantoor komt het beste uit

Een aantal letterlijke reacties:

"Modern en spannend qua bouwvorm. Het wordt te zijner tijd een monument uit onze tijd".

"Veel belangrijke straten in Groningen zijn smal en de pleinen te groot, grijp de kans van een beschut, klein plein".

"Als tegenwicht van het symmetrische oude stadhuis vind ik het scheve dak in het ontwerp van Daan prachtig. Het Goudkantoor krijgt een mooie plaats".

B. Negatieve opmerkingen en verbeteringssuggesties bij het plan Daan

Veel voorkomende opmerkingen zijn:

- te massaal, robuust, log, overheersend, grootschalig
- te op zichzelf staand en afgesloten (een sta-in-de-weg complex)
- te vol
- past niet in Groninger binnenstad, meer iets voor een buitenwijk of China; 't is net een schuur, een boerderij, een fabriekshal, een stadion
- lelijk en kil
- woningen ontbreken, onveilig plein 's avonds
- het hellend dak is storend

Verbeteringssuggestie: probeer woningen en andere functies in het plan op te nemen.

3.3. Het plan Natalini

A. Argumenten voor het plan Natalini

De waardering voor het plan Natalini is breed en hoog, maar niet kritiekloos. Dit blijkt uit de hierna komende paragraaf.

Door de voorstanders van het plan Natalini wordt een scala aan argumenten aangedragen. Er is één argument, dat als een rode draad door de reacties loopt. Het sleutelwoord is "passend". Het plan Natalini past in Groningen. Het sluit op een natuurlijke wijze aan bij de binnenstad, het stratenpatroon, het Goudkantoor, het oude stadhuis, de Martinitoren, de nieuwe bibliotheek in de Oude Boteringestraat en de zuidkant van de Grote Markt.

Hier volgt een opsomming van veel voorkomende andere argumenten:

- zeer positief dat er woningen in het plan zitten; het geeft veiligheid en levendigheid ook 's avonds en in het weekend
- dezelfde opmerking - minder vaak gemaakt - geldt voor de sociale en culture functies
- het plan doet recht aan de historie, en legt een verbinding met nu
- het plan is niet opdringerig, opzichtig of dominerend
- het plan heeft stijl
- speels
- gevarieerd en kleinschalig, niet één blok
- harmonie en evenwicht
- het heeft sfeer, gezelligheid, warmte
- het plan heeft een menselijke maat
- de fontein wordt vaak positief beoordeeld; hetzelfde geldt voor de boulevard met bomen
- het is het enige plan, dat aan alle richtlijnen voldoet
- het plan is minder tijdgebonden, geen eendagsvlieg
- het gebruik van bak- en natuursteen

Een aantal reacties:

"Heel erg mooi plan. Echt geschikt voor Groningen. Het heeft sfeer en geeft mij een gevoel van gezelligheid. Toch een beetje traditioneel, op een positieve manier".

"Afgestemd op menselijke maat, kleinschalig, afwisselend, leefbaar en in harmonie met de omgeving".

"Het terugverwijzen naar verleden spreekt aan in eigentijdse stijl".

"Ontwerp geeft centrum van de stad zijn hart terug".

"Dit ontwerp levert de stad gewoon een stukje stad op, en geen "statement" dat moet concurreren met het Goudkantoor of stadhuis. Ontwerp is niet wereldschokkend, maar aangenaam en intiem".

"Benadert het meest het idee van woonkamer voor alle bewoners van Groningen".

"Harmonie die over 50 jaar ook nog gewaardeerd wordt".

"Heeft de meeste potentie in zich om een evenwichtig stedenbouwkundig geheel te vormen, waarin wonen, werken en winkelen ieder een volwaardige plaats krijgen".

"Natalini maakt zijn ideeën ondergeschikt aan wat hij aantreft. Geen egotripperij".

"Vreemd dat de enige met een passend ontwerp een buitenlander is".

"Ik vind geen van de anderen een dusdanige verbetering geven dat het afbreken van het huidige stadhuis waard is".

"Een gemiste kans als men niet voor dit plan zou kiezen".

B. Negatieve opmerkingen en verbeteringssuggesties bij het plan Natalini

De volgende negatieve kanttekeningen worden bij het plan Natalini geplaatst:

- te vol, met name noordzijde; niet bouwen of inkorten (veel genoemd)
- goudkantoor teveel ombouwd (veel genoemd)
- te kneuterig "Waken voor te grote kitsch"
- luchtbrug lelijk, toren ook niet nodig
- te donker, onveilig
- verbrokkelde ruimte

De volgende suggesties komen naar voren:

- haal luchtbrug weg, eventueel een ondergrondse verbinding (veel genoemd).
- haal toren weg. "We hebben de Martini al"
- arcades 's avonds goed verlichten
- doorloop onder Noordelijk gebouw moet breder
- wanden kunnen speelser, hoogtevariatie
- het zou gewaagder mogen

3.4. Het plan Van Velsen

A. Argumenten voor het plan Van Velsen

Het plan van Van Velsen wordt door de voorstanders gewaardeerd om de volgende redenen:

- openheid
- ruimtelijkheid
- het is modern
- het is het minst massaal
- het is doorzichtig en overzichtelijk
- het laat goed zicht op het Goudkantoor
- het is inventief, gewaagd en futuristisch
- publieks- en vrouwvriendelijk

Een aantal reacties:

"Spanning tussen oud en nieuw. Harmonieuze inrichting op een ruimte waar licht een kans heeft door de open indeling. Ontwerp is het meest vrouwvriendelijk: geen donkere gangetjes. Red cedar hout is must voor intimiteitsuitstraling".

"Meeste lef. Gaat een relatie met de 50-er jaren aan".

"Eenvoudig, mooi, strak, transparant plan".

"Open, minder criminaliteit".

"Laat de meeste open ruimte over die geschikt zijn voor andere activiteiten. Vertoont ook de minste escapades".

"Licht, luchtig, onderbouwd bestaande situatie en legt nieuwe relaties".

B. Negatieve kanttekeningen en suggesties bij het plan Van Velsen

In de categorie opmerkingen maken veel mensen opvallend krachtige negatieve kanttekeningen bij het plan Van Velsen. "Waardeloos", "Lijkt nergens op".

Een korte samenvatting:

- sfeerloos, kil, onherbergzaam
- blokkendozen, "Fantasie-arme Engelse dropjes"
- Smakeloos, geen stijl
- Winderig
- Het past niet. "Leuk ontwerp voor Rotterdam, Almere of Lelystad"

Verbeteringssuggestie: "Er zijn meer ingangen naar de ondergrondse winkels nodig.

3.5. Overige opmerkingen

De procedure

Hierover gaan de meeste overige opmerkingen. Bijna iedereen, die hierover iets schrijft, vindt de enquête een prima initiatief. Een verstandige en plezierige stap. Goede informatie en presentatie. Veel complimenten voor de gemeente.

"Het gaat om het hart van Groningen en het is daarom een prima idee om de harten van de stadjes ook eens te laten spreken"

"Deze enquête vind ik een goed initiatief. Het vergroot de betrokkenheid".

Velen spreken ook de hoop uit, dat er echt iets met de enquête uitslag gebeurt.

"Luister alstublieft ook naar mening van de burgers. Het is hun stad!"

"Als de raad de uitslag negeert, zal het vertrouwen in de gemeentepolitiek nog verder zakken".

Met regelmaat klinkt ook scepsis door:

"Plan Nátalini is mooi, zal het dus niet worden".

"Inspraakprocedure begint veelbelovend, maar zal tegen het partijpolitiek gekonkel niet bestand zijn".

Veel inzenders stellen ook voor een dergelijke aanpak vaker toe te passen, met name bij de invulling van markante plekken in de stad.

Ook worden er kanttekeningen bij de procedure gemaakt:

- velen missen informatie over de kosten van de plannen
- verschillende inzenders hadden het beter gevonden wanneer er vier volledige maquettes waren geweest op de tentoonstelling
- men had graag meerdere kranten op één adres gehad

Een andere keus

Een aantal mensen (enkele tientallen) had graag nog meer keuzemogelijkheden gehad. "Vier is wel erg weinig".

Meer architecten, met name ook vrouwen. Een aantal mensen (minder dan 10) vinden het plan van Karelse en Van der Meer goed of het beste. Ongeveer drie mensen kiezen voor het plan van Cees ter Horst, zoals in het Nieuwsblad van het Noorden gepubliceerd.

Een aantal inzenders (enkele tientallen) geeft aan geen van de vier plannen te willen. Deze mensen willen of alles bij het oude laten, of alleen de luchtbrug en de statietrap afbreken.

Ook een pleinruimte met alleen het Goudkantoor en bomen is voor een aantal inzenders de meest gewenste oplossing.

Er is ook één suggestie om het nieuwe stadhuis met rode baksteen te ombouwen en het hierbij te laten.

Algemene opmerkingen

Een groot aantal inzenders merkt op dat alles wel wat minder vol zou mogen. Met name de noordzijde van de Waagstraatlocatie zou onbebouwd moeten blijven of minder vol en hoog bebouwd moeten worden. Iemand suggereert alles één etage lager te maken.

Een aantal inzenders vindt horeca in het Goudkantoor geen goede bestemming.

Andere suggesties:

- VVV
- museum (bv. over de binnenstad)

Dat alle architecten in hun plannen meer bomen op de Grote Markt opnemen wordt over een breed front zeer toegejuicht. Een aantal inzenders waarschuwt ook voor teveel bomen op de Markt.

Een groot aantal mensen stelt voor meteen ook de noord- en oostzijde van de Grote Markt aan te pakken:

"Ook de overzijde van de Grote Markt, waar nu de "metselcursus" staat, moet anders".

Een aantal inzenders stelt voor "Didi" af te breken. Een enkeling doet het voorstel dit pand in het plan te betrekken.

Een aantal mensen laat zich positief uit over het weren van auto's en bussen uit de binnenstad. Hier staat tegenover, dat ook een aantal een parkeergarage onder de Waagstraat suggereert.

Veel mensen vragen zich af of het Goudkantoor in de plannen wel voldoende uit de verf komt.

Voor de volgende aspecten wordt een aantal malen aandacht gevraagd:

- de toegankelijkheid voor invaliden
- de vrouwvriendelijkheid van de ontwerpen
- de milieu-aspecten
- de leefbaarheid tijdens de bouwperiode
- de marktkooplui
- de ster van de Grote Markt moet blijven
- de poffertjeskraam doet afbreuk aan de Grote Markt

Veel inzenders willen tot slot de vaart er in houden:

"Snel beginnen, ander kunnen we het niet meer zien".

"Laat dit geen slepende procedure worden".

"Ik hoop dat ik dit nog zal beleven".